

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Gerard Bieniek

SSN Stanisław Dąbrowski

w sprawie z powództwa T.S.
przeciwko Poradni Zdrowia Psychicznego
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 maja 2009 r.,
skargi kasacyjnej powódki
od postanowienia Sądu Apelacyjnego
z dnia 3 lipca 2008 r., sygn. akt[...],

- 1) **uchyla zaskarżone postanowienie oraz postanowienie Sądu Okręgowego w O.,**
- 2) **przyznaje adwokatowi T.B. z tytułu nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, którą wypłaci Skarb Państwa (Sąd Apelacyjny) po doliczeniu równowartości obciążającego wymienionego adwokata podatku od usług i towarów.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 3 lipca 2008 r. Sąd Apelacyjny w sprawie z powództwa T.S. przeciwko Poradni Zdrowia Psychicznego o zapłatę oddalił zażalenie powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w O. o odrzuceniu pozwu ze względu na brak po stronie pozwanej zdolności sądowej.

W skardze kasacyjnej od tego postanowienia powódka, powołała się na naruszenie art. 199 § 2 k.p.c. w zw. z art. 70 § 1 k.p.c. oraz art. 5 k.p.c. przez ich niezastosowanie w sprawie i wniosła o uchylenie zarówno zaskarżonego postanowienia, jak i poprzedzającego go postanowienia Sądu Okręgowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest uzasadniona.

Wyznaczenie podmiotowego zakresu procesu jest aktem woli podmiotu wszczynającego postępowanie. Włączenie do procesu niewłaściwej osoby wynika więc z wady aktu woli powoda, a taka wada - jako wada czynności procesowej - może być usunięta tylko w sposób przewidziany w ustawie procesowej. Z tego zaś punktu widzenia należy odróżnić niewłaściwe oznaczenie strony od niewłaściwego doboru podmiotów procesu. W sytuacji pierwszej - czyli również wtedy, gdy nie orientując się, kto według przyjętej konstrukcji prawnej powinien być stroną, powód wciągnął do procesu niewłaściwą stronę pozwaną (np. jednostkę organizacyjną osoby prawnej zamiast tę osobę) - naprawienie wady następuje w drodze sprostowania oznaczenia stron. Polega ono na uzupełnieniu lub konkretyzacji (lecz nie na zmianie) pierwotnego oznaczenia strony i - w konsekwencji tego - wyeliminowanie przez sąd z procesu osoby niewłaściwej oraz wezwaniu do udziału w sprawie innej, właściwej, odpowiednio do woli powoda. Tam natomiast, gdzie powód prawidłowo oznaczył podmiot, który według jego intencji miał być stroną przeciwną, ale - z punktu widzenia prawa materialnego - dokonał doboru tego podmiotu w sposób nietrafny, do usunięcia wady aktu jego woli może dojść już tylko przez odwołanie wadliwej czynności procesowej (art. 203 k.p.c.) albo w drodze podmiotowego przekształcenia procesu (art. 194-198 k.p.c.). Pogląd powyższy wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 13.VI.1980 r., IV CR 182/80 (OSNC 1981, nr 2-3, poz. 30), a także w postanowieniu z dnia 8.VIII.2000 r., I CKN 749/00, niepubl. podziela Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym

niniejszą sprawę. Na wymieniony wyrok trafnie powołał się w skardze kasacyjnej pełnomocnik skarżącej.

Powódka, działając bez adwokata, oznaczyła w pozwie stronę pozwaną jako Poradnię Zdrowia Psychicznego. W istocie stroną pozwaną powinna być jednostka organizacyjną, w skład której wchodzi wskazana poradnia, a dokładnie Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „A..” Zespół Przychodni Specjalistycznych. Z treści kierowanych do Sądu pism wynika, że powódka właśnie ten podmiot uważała za stronę procesu, choć nie potrafiła w sposób jednoznaczny go wskazać. Jeżeli Sądy pierwszej i drugiej instancji miały wątpliwości kogo pozywa powódka, to powinny odebrać od niej odpowiednie oświadczenie w tym przedmiocie (art. 130 § 1 k.p.c.) Odrzucenie pozwu z uwagi na brak zdolności sądowej jednej ze stron dopuszczalne jest dopiero po wykonaniu przez sąd czynności przewidzianej w art. 199 § 2 k.p.c.

W tej sytuacji brak było podstaw do odrzucenia pozwu z powołaniem się, na to, że strona pozwana nie ma zdolności sądowej, skoro w istocie była nią jednostka mająca osobowość prawną, aczkolwiek w pozwie błędnie wskazano jej jednostkę organizacyjną.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.).